

Раннопролетни агротехнически и растителнозащитни грижи при лозя

Автор(и): Таня Динова, гл. експерт в дирекция „РЗ и контрол“ към БАБХ

Дата: 16.03.2014

- Земеделските производители, които прилагат в производството продукти за растителна защита, са задължени да прилагат само разрешените за употреба продукти за растителна защита при съответната култура, вредител и в съответната доза, включени в „**списък на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти за растителна защита**“, публикуван в интернет страницата на бабх на адрес: <http://www.babh.government.bg>
- Закупуването на продукти за растителна защита трябва да става само от търговци, притежаващи разрешение за дейността и включени в „**списък на фирми, получили разрешение за извършване на дейностите търговия на едро с продукти за растителна защита, търговия на дребно с продукти за растителна защита в селскостопанска аптека, преупаковане на продукти за растителна защита и извършване на фумигация и обеззаразяване на площи, помещения и растителна продукция срещу вредители**“, публикуван в интернет страницата на БАБХ.

Раннопролетни агротехнически и Растителнозащитни грижи при лозя

Болест/

Неприяте Причинител

Симптоми/Повреди

Жизнен цикъл

Бактериален рак по лозата

- близо до почвената повърхност, по вдървесинени части се откриват грапави подутини (тумори) със зърнеста структура, с размери от 0,5 до 10 и повече сантиметра
- туморите са бледожълти и меки, като постепенно потъмняват, втвърдяват се и започват да се разрушават
- тумори се развиват и непосредствено под почвената повърхност или на височина до 1 м над нея
- заразените растения образуват по-слаборазвити леторасли и частите, образувани над местата с тумори, могат да загинат

- причинителят се запазва в растителните остатъци в почвата и в заразените растения
- прониква основно през рани, причинени в резултат на измръзване или градушки
- старите и изоставени лозови насаждения са основен източник на зараза
- особено вредоносна е болестта във вкоренилищата и младите лозови насаждения
- в заразените лози при силни зимни студове се наблюдава напукване на кората

Контрол:

- Използване на здрав посадъчен материал.
- Създаване на лозовите вкоренилища върху добре дренирани места.
- Плитки почвени обработки, заграбване на младите лози и торене с калиеви торове през есента.
- Резитбата в плододаващи лозя с установено заболяване да се извърши преди започване на сокодвижението, като първо се режат здравите, а след това болните растения.
- Изгаряне на заразените части.
- Дезинфекциране на инструментите след отрез на всяка лоза с 5% разтвор на формалин или 10% разтвор на белина.
- Изкореняване и унищожаване на лозите при установяване на нападнати растения през първите 3 години след засаждане на лозовото насаждение.

Болест/

Неприяте Причинител

Симптоми/Повреди

Жизнен цикъл

Еска (бяло дървесино гниене)

Гъби от род Phaeoacremonium и главно от видовете Ph.chlamydospora, Ph.aleophilum

- редуциран растеж на летораслите
- издребняване, деформиране или дълбоко нарязване на листата, придружено от силно жълтене и некротиране
- проявите се засилват и завършват със загиване на целите растения
- възможно е болестта да се прояви като внезапно увяхване, последвано от изсъхване на растенията
- дървесината на нападнатите лози е мека, ронлива, оцветена белезникаво или жълтеникаво
- листата се оцветяват жълтеникаво от периферията към средата при сортове със зелена и жълто-зелена кожа на зърното и червеникаво при сортове с червена и синкавочервена кожа на зърното
- тъканите некротират, а листата опават преждевременно, като оголват летораслите още през края на юли и началото на август
- проявите на болестта започват от основните листа на летораслите
- лозите внезапно изсъхват частично или напълно след продължително засушаване, последващо от силни дъждове
- заразените части са с кафяво-сивкав цвят, листата опават само за няколко дни, а дървесината се напуква

- причинителите на еска се развиват сапрофитно в почвата и заразяват малките коренчета, след което и дебелия корен, като разрушават тъканите
- болестта се развива в застаряващи лозя или в млади лозя, които са засадени върху тежки, кисели почви, с лоша агротехника

Контрол:

- При производството на посадъчен материал следва да се вземат калемки само от напълно здрави лози.
- През вегетацията лозичките в лозовото вкоренилище трябва да се обследват редовно и всички с признаци на болестта да се маркират и да се изгарят.
- Рано през пролетта загиналите лози се изкореняват и се изгарят.
- Нападнати плодни пръчки, плодни звена или стъбла се изрязват и изгарят, а от прокаралите от основата на лозата леторасли се формира ново стъбло.
- При възможност да се изрязват и унищожават нападнатите части на лозата още през лятото и есента.
- През пролетта се прави резитба първо на напълно здравите лози.
- Инструментите за резитба се обеззаразяват с 5% разтвор на син камък или с други обеззаразители.

Болест/

Неприяте Причинител

Симптоми/Повреди

Жизнен цикъл

л

Антракноз Gleosporium a ampelophagum - гъба		• неправилно закръглени, тъмнокафяви петна по летораслите и колтуците • постепенно разрастване на петната, тъканите в централната им част хлътват и се разкъсват, при което се образуват дълбоки повреди • при силно нападение растежът на летораслите спира, върховете почерняват, изкривяват се и изсъхват • ресите и завръзките може също да изсъхнат	• причинителят презимува в повредените леторасли и в мумифицираните плодове като мицел и склероции • масовите заразявания се извършват от склероции • благоприятни условия за развитие на болестта е хладното и дъждовно време, гъсто засаждане, едностранчиво азотно торене и резитбата на кордони • нападението в лозовите насаждения е на хармани
		Контрол: • При резитбата всички леторасли с признаци на болестта трябва да бъдат отстранени. • Провеждане на зимно пръскане с 2% бордолевов разтвор.	
Болест/Неприяте л	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Лозова щитовка	Pulvinaria vitis	• ларвите и възрастните насекоми смучат сок от всички надземни части на лозата, като предпочитат чепки, леторасли, листа и зърна • пренасят три вида вируси, причинители на болести по лозата • силно повредените лози се изтощават, дават ниски и некачествени добиви грозде и често изсъхват	• видът развива едно поколение годишно • зимува като ларва от втора възраст по стъблото, чеповите и плодните пръчки на лозата • презимувалите ларви се развиват до втората половина на май и започват да снасят яйца в бяла яйчна торбичка, няколко пъти по-голяма от щитчето на въшката • една въшка снася от 1500 до 3000 яйца
		Контрол: • За борба срещу зимуващата форма през втората половина на март, в начало на набъбване на пъпките, при плътност 1 ларва на 1 линеен метър плодна пръчка, да се извърши третиране с Пара зомер (парафиново масло) – 3%. • През втората половина на юни да се проведе пръскане с регистрирани инсектициди.	